

Ольга КРАВЧУК,

учитель початкових класів, учитель-методист
Білоцерківської спеціалізованої школи І–ІІІ ст. № 9
з поглибленим вивченням іноземних мов (Київська обл.)

*Пізнаємо себе і світ навколо нас** (Програма виховної роботи)

Розділ III. Ростемо здоровими.

Мета. Допомогти дітям зрозуміти, що здоров'я – найбільше багатство людини, сприяти утвердженню здорового способу життя.

№ п/п	Форма роботи	Зміст	Термін
1.	Зустріч з медичними працівниками	1. Розповідь про профілактику простудних захворювань. 2. Загартування організму. 3. Хвороби брудних рук. 4. Стежте за осанкою тіла	1 клас 2 клас 3 клас 4 клас
2.	Бесіди	1. Режим дня. 2. Про важливість ранкової гімнастики. 3. Наші земляки – відомі спортсмени Європи. 4. Збережемо планету чистою	1 клас 2 клас 3 клас 4 клас
3.	Години спілкування	1. Бережи здоров'я змалку. 2. Подорож у країну Чистоти. 3. Наші друзі: мило, сонце і вода. 4. Запам'ятай сам і застережи інших	1 клас 2 клас 3 клас 4 клас
4.	Тренінги. Моделювання життєвих ситуацій	1. Якщо ти сам удома. 2. Як розмовляти з незнайомцем. 3. Тобі потрібна допомога	1 клас 2 клас 3–4 класи
5.	Конкурс листівок, малюнків про здоровий спосіб життя		2–4 класи
6.	Свято краси і спорту	1. Ігри, змагання, конкурси. 2. Спортивне свято "Веселі старты"	4 клас 3–4 класи
7.	Позашкільна робота	1. Участь у роботі спортивних шкіл, секцій. 2. Участь у спортивних змаганнях	2–4 класи

Розділ IV. Будемо людяними, чуйними, чесними

Мета. Виявити рівень морально-етичної компетенції учнів, виховувати гуманізм і чуйність до проблем навколишнього світу, сприяти становленню високо-моральної особистості.

№ п/п	Форма роботи	Зміст	Термін
1.	Анкетування	1. Визначення рівня компетенції учнів з теми. 2. Проведення моніторингових досліджень між класами	2–4 класи 3–4 класи

* Закінчення. Початок див.: Початкова школа № 3 за 2015 р.

№ п/п	Форма роботи	Зміст	Термін
2.	Пізнавальні ігри	Збагачувати мовлення учнів "чарівними" словами	1–3 класи
3.	Вікторини	Герої – позитивні і негативні	3–4 класи
4.	Моделювання життєвих ситуацій	1. Кого слухати більше: батьків чи однокласників? 2. Як і коли треба допомагати старшим незнайомим людям	1 клас 3 клас
5.	Конкурси віршів, пісень, малюнків, усних творів на морально-етичні теми	1. На доброті влаштований світ. 2. Добрим бути непросто	2–4 класи
6.	Бесіди	1. Про дружбу і товаришування. 2. Будь доброзичливим. 3. Правда і кривда. 4. Будь ввічливим. 5. Щирість і лицемірство. 6. Про вдячність. 7. Поважай літніх людей. 8. Допомога батькам	1 клас 1 клас 2 клас 2 клас 3 клас 3 клас 4 клас 4 клас
7.	Читання та обговорення творів на морально-етичні теми	Читання та обговорення оповідань В.О. Сухомлинського	1–4 класи
8.	Конкурс ораторів	Підготувати учнів до виступу на захист однієї з морально-етичних проблем	4 клас
9.	Участь в акціях милосердя	Допомога нужденним	2–4 класи
10.	Допомога пташкам взимку	Виготовлення та розвішування годівничок. Забезпечення їх кормами	4 клас
11.	Робота над проектом "Країна моєї мрії"	1. Творчі роботи. 2. Малюнки	4 клас
12.	Години спілкування	1. Яким бути? Ким бути? 2. Що означає "бути милосердним"? 3. Поняття чемності. 4. Привітні слова. 5. Гостре словечко коле сердечко. 6. Про дружбу і товаришування. 7. Поспішай робити добро. 8. Про тактовність і делікатність. 9. Бути Людиною на Землі	2 клас 2 клас 1 клас 1 клас 3 клас 3 клас 4 клас 4 клас 4 клас 4 клас

№ п/п	Форма роботи	Зміст	Термін
13.	Свята	1. Свято-подорож у країну Привітності. 2. Осінній ярмарок	2 клас 3 клас
14.	Діагностування пізнавальних інтересів учнів	1. Недописана теза. 2. Альтернативна теза. 3. Незакінчене речення. 4. Тест "Дружити треба вміти"	4 клас 4 клас 4 клас 4 клас
15.	Дослідження	Вивчення позаурочних інтересів школярів	2–4 класи

Р о з д і л V. Виростемо гармонійно розвиненими людьми

М е т а. Допомогти вихованцям пізнати свої здібності, сприяти їхньому розвитку. На прикладі життя видатних земляків виховувати бажання вирости гармонійно розвиненою й успішною людиною.

№ п/п	Форма роботи	Зміст	Термін
1.	Анкетування	1. Визначення уподобань і здібностей учнів. 2. Дізнатись, які позашкільні установи відвідують діти	1–4 класи жовтень 1–4 класи листопад
2.	Тренінг	1. Розкриваємо свої таланти. 2. Як досягти успіху у справі. 3. Хочеш стати кращим – не чекай понеділка	3 клас 3 клас 4 клас
3.	Конкурси	Змагання: – на кращого читця віршів; – юних художників; – танцюристів; – співаків; – поетів	2–4 класи 2–4 класи 3–4 класи 2–4 класи 3–4 класи
4.	Пізнавальні ігри	1. Ти – мені, я – тобі. 2. З якого це твору? 3. Знайди потрібне	2 клас 3 клас 4 клас
5.	Фестиваль "Наші таланти"	Підготовка, створення концертної програми та виступ перед батьками і вчителем	4 клас
6.	Бесіди	1. Як стати впевненим у собі. 2. Хочеш бути щасливим – будь ним. 3. Як реагувати на труднощі та невдачі. 4. Музика в житті людей. 5. Видатні спортсмени Білоцерківщини	3 клас 4 клас 4 клас 2 клас 3 клас
7.	Зустріч з видатними людьми Білої Церкви	Зустріч з літераторами, музикантами, художниками, вченими, спортсменами відомими в нашому місті і за його межами	2–4 класи
8.	Хвилини милування природою	1. Усні замальовки про день. 2. Підбір віршів, репродукцій, фотографій, які передають красу природи в різні пори року. 3. Складання розповідей і описів природи	1 клас 2 клас 3–4 класи

№ п/п	Форма роботи	Зміст	Термін
9.	Екскурсії	1. Подорож дендропарком "Олександрія". 2. Відвідання краєзнавчого музею м. Біла Церква. 3. Відвідання музеїв м. Києва: музей архітектури і побуту; води; ботанічного саду	1 клас 2 клас 2–4 класи
10.	Культпоходи	1. Відвідування картинних галерей. Концертів органної музики. Вистав місцевого театру та дитячих театрів м. Києва. Перегляд фільмів в кінотеатрах. Регулярне відвідування бібліотек	3–4 класи 3–4 класи 2–4 класи 2–4 класи 2–4 класи
11.	Позашкільна освіта учнів	Залучення учнів до відвідування ними шкіл мистецтв, спортивних шкіл, клубів за місцем проживання	1–4 класи
12.	Зустрічі	Зустріч з учнями шкіл мистецтв, спортивних шкіл, клубів за місцем проживання	2–4 класи
13.	Години спілкування	1. Яким є і яким прагну бути. 2. Видатні люди Білоцерківщини	3 клас 4 клас
14.	Сімейні свята	1. "Осінній бал". 2. "3 Новим роком всіх вітаємо". 3. Будемо весну стрічати, віночки сплітати. 4. Свято-подорож у країну Талантів	1 клас 2–4 класи 3 клас 4 клас
15.	Інтелектуальні ігри	1. Поле чудес. 2. Щасливий випадок	3–4 класи 3–4 класи

Р о з д і л VI. Подорожуємо рідним краєм

М е т а. Виховувати любов до рідного краю, формувати елементи екологічної культури школярів; збагатити знання учнів про довкілля.

№ п/п	Форма роботи	Зміст	Термін
1.	Бесіди	1. Мое рідне місто. 2. Київщина – край мого дитинства. 3. Київ – святиня землі української. 4. Люби і знай свій рідний край. 5. Чорнобиль – рана України. 6. Стань природі другом	1 клас 2 клас 3 клас 3 клас 4 клас 1 клас
2.	Подорожі рідним містом	Екскурсії: 1. До міського Парку Слави. 2. На берег річки Рось. 3. Парк Олександрія – перлина Поросся. 4. Паліева гора. 5. Визначні місця Білої Церкви	2 клас 2 клас 1 клас 3 клас 4 клас
3.	Екскурсії за межі міста	1. Кращі музеї Києва. 2. Київ осінній. 3. Ботанічний сад навесні	2–4 класи 3 клас 3 клас

АВТОРСЬКА ПРОГРАМА

№ п/п	Форма роботи	Зміст	Термін
4.	Конкурс малюнків	1. Весняні квіти. 2. Зустріч птахів. 3. Моя вулиця	1 клас 2 клас 3 клас
5.	Зустріч з інспектором ДАІ	Бесіда "Ми – пішоходи"	2 клас
6.	Години спілкування	1. Іменини нашого міста. 2. Чорнобиль – наш біль і жаль. 3. Збережемо природу рідного краю	2 клас 3 клас 4 клас
7.	Операція "Рейд"	1. Наведемо лад в своєму куточку природи. 2. Чисте повітря	3 клас 4 клас
8.	Конкурс знавців	1. Відгадування загадок про природу. 2. Природа у прислів'ях та приказках. 3. Читання і написання віршів про природу. 4. Народні прикмети	1 клас 2 клас 3 клас 4 клас
9.	Виставки	1. Вироби з природних матеріалів. 2. Дари осені. 3. Свято квітів	2–4 класи 2–4 класи 2–4 класи
10.	Трудовий десант	1. Висаджування квітів. 2. Спільно з батьками висаджування дерев	4 клас 4 клас

Розділ VII. З любов'ю до України

Мета. Виховувати любов до Батьківщини, її національних цінностей; розвивати шанобливе ставлення до історії і мови свого народу.

№ п/п	Форма роботи	Зміст	Термін
1.	Бесіди	1. Та земля мила, де мати народила. 2. Державні символи України. 3. Народні символи моєї держави	1 клас 2 клас 3 клас
2.	Години спілкування	1. Моя Батьківщина – Україна. 2. Українці, які прославили мій край. 3. Державні та народні символи України	2 клас 3 клас 4 клас

№ п/п	Форма роботи	Зміст	Термін
3.	Народознавчі свята	1. Рідну землю де живем, Україною зовем. 2. Посвята в козачата. 3. Народні обереги. 4. Бабусина скриня	1 клас 2 клас 3 клас 4 клас
4.	Фотоконкурс "З любов'ю до України"	Оформлення альбому	3–4 класи
5.	Участь у проектах	1. Якою я хочу бачити рідну країну в майбутньому. 2. Моя мала Батьківщина	4 клас 3 клас
6.	Конкурс малюнків	1. Мій рідний край. 2. Найдорожчі місця рідного краю	1 клас 2 клас
7.	Читання та обговорення творів про Україну		1–4 класи
8.	Пошукова робота	1. Пошук інформації про дитячі (учнівські) об'єднання України. 2. Пошук легенд рідного краю	3–4 класи
9.	Вікторини	Чи знаєш ти свій рідний край?	1–2 класи
10.	Участь у всеукраїнських конкурсах	1. Участь учнів класу в конкурсі знавців української мови ім. П.Яцика. 2. Участь в конкурсах, оголошених журналами "Барвінок", "Пізнайко" та дитячими газетами	1–4 класи

Література

1. *Державний стандарт початкової загальної освіти*, – Київ, 2011.
2. *Наказ* Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 1243 від 31.10.2011 р. "Про основні орієнтири виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів".
3. *Нові соціальні ініціативи Президента України*: "Діти – майбутнє України" від 27.02.2013.
4. *Указ* Президента України № 344 від 25.06.2013 р. "Про національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року".
5. *Лопатіна О. О., Скребенцов М. В.* 50 уроків про чесноти для занять з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку / О. О. Лопатіна, М. В. Скребенцов. – Х.: ВГ "Основа", 2009. – 240 с.
6. *Мазуренко Л. М.* Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів в позакласний час / Авт. – упоряд. Л. М. Мазуренко. – К.: Шк. світ 2008 – 128 с. – (Бібліотека "Шкільного світу").

НАМ ПИШУТЬ

Легенда про підсніжники

У далекому карпатському селі проживала бідна сиротина. Мама дівчинки померла, а батько оженився на злій жінці, що мала свою дочку. Батько дівчинки не міг свою доньку чимось порадувати, бо тяжко працював і рідко бував удома.

Важко жилося сиротині. Мачуха докоряла дівчинці постійно. Зате її нерідній сестрі вибачала будь-яку провину. Мачусі за всяку ціну хотілося позбутися падчерки.

Одного разу взимку мачуха веліла їй іти до лісу, знайти квіти і принести їх додому. Та без них не повертатися.

Дівчинка вимушена була піти на пошуки квітів. Довго їй не вдалося знайти квіти. Навколо було багато снігу, але жодної квітки вона не бачила. В лісі було дуже холодно. Ходила вона лісом і почала гірко плакати.

Її мама бачила свою доньку з неба і вирішила допомогти їй. Вона дала знак своїй дочці, що вона знайде квіти, які виростуть з-під снігу. Кожна сльозинка топила сніг, а на проталинці почали з'являтися квіти.

Повернувшись додому, дівчинка віддала підсніжники своїй мачусі. І цього разу мачусі не вдалося позбутися падчерки.

З того часу після танення снігу ці квіти були першими. Вони стали передвісниками весняних днів. Підсніжники (їх ще називають пролісками) дарували надію на світле і радісне майбутнє.

Кароліна БОБОНИЧ,

студентка Ужгородського національного університету